

пов'язана з конкретними науковими чи практичними проблемами (в сфері управління якістю), моделюванням практичних ситуацій. Мета цієї роботи — завдяки імітаційним умовам забезпечити студенту можливість приймати і реалізовувати власні рішення. Організація аудиторної роботи як в індивідуальному режимі, так і по групах (розроблення проектів побудови систем управління якістю в сучасних компаніях, розв'язання кейсів, моделювання ділових ситуацій), дозволяє залучити максимальну кількість студентів до засвоєння матеріалу дисципліни враховуючи специфіку мотивації до навчання кожної людини.

Поза аудиторна робота спрямована на отримання студентами власного практичного досвіду по вивченню організаційних систем діючих підприємств через їх відвідування. При цьому залучаються представники вищого керівництва підприємств, які фактично проводять лекцію-дискусію на самому підприємстві, а також проводять екскурсію по самому підприємству.

Багаторічна практика організації взаємодії із бакалаврами з менеджменту в процесі вивчення дисципліни «Управління якістю» підтверджує ефективність наведених вище форм і методів роботи. За такого підходу змінюється ставлення студента до навчального процесу, підвищується ступінь відповідальності і активізуються механізми самоконтролю в процесі виконання навчальних завдань.

В цілому слід зазначити, що ефективність індивідуальної роботи залежить від стану суб'єктів цього процесу, їх мотивації, педагогічної майстерності викладача, рівня використання інформаційних технологій тощо. Лише за високих показників можливий перехід навчання в новий стан, який характеризується як діяльність самонавчання студента і викладача.

Павленко І. А., д-р екон. наук, професор,
Петренко Л. А., канд. екон. наук, доц.
кафедри економіки підприємств

ДОСВІД ВИКЛАДАННЯ КУРСУ «ЕКОНОМІКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Найважливішим, тим, що формує у студента мотивацію до вивчення дисципліни, є відчуття її практичної цінності. Інновації оточують нас у повсякденному житті, і сучасний студент навряд

чи уявляє світ без комп'ютера, Інтернету і мобільного телефону. Механізми перетворення наукових відкриттів в товари є різноманітними, і студенти під час проведення семінарських занять часто висувають власні пропозиції щодо практичної реалізації тієї або іншої наукової ідеї.

Саме запрошення студентів до співавторства в ході викладання курсу «Економіка та організація інноваційної діяльності» дозволяє не тільки зацікавити їх і стимулювати добре готуватись до занять, але і постійно осучаснювати сам курс.

Основним елементом, що забезпечує результативність практичного заняття, є дискусія. Відправною точкою в дискусії, в свою чергу, є проблемне питання. Студенти, спираючись на власні знання і досвід, а також використовуючи отримані від викладача інформаційні матеріали, висувають різні варіанти відповідей. При цьому задача викладача — «спровокувати» дискусію (поставивши запитання: «Хто думає інакше?»), і, не тиснучи власним авторитетом, підвести баланс відповідей «за» і «проти» кожної точки зору.

Особливо жваву дискусію викликають питання, правильні відповіді на які є хрестоматійними. Наприклад, відносно визначальної ролі державної підтримки для розвитку інноваційного бізнесу. В ході проведеного студентами співставлення витрат країн на підтримку інноваційного бізнесу і результатів — місця певної країни в глобальному рейтингу інноваційного розвитку — виявляється, що державна підтримка, є, звісно, потрібним, але аж ніяк не визначальним фактором. В результаті такої проблемної дискусії студент усвідомлює, що загальноприйнята точка зору зовсім не обов'язково є вірною, вчиться мислити сміливо і самостійно.

Залучення студентів до співавторства у ході викладання курсу «Економіка і організація інноваційної діяльності» включає практику відведення часу для відповіді на «відкриті запитання». Перелік таких запитань формується в процесі дискусії на попередньому семінарському занятті і потребує додаткової підготовки. Як правило, запитання є індивідуальними для кожної з груп. Відібрані найцікавіші відповіді використовуються для викладення курсу в подальшому.

З огляду на предмет, що вивчається, популярним «відкритим запитанням» є визначення найперспективніших, з точки зору ймовірності комерціалізації в найближчі роки, наукових відкриттів. Можливість спробувати себе в якості футурологів подобається багатьом, в результаті отримуємо перелік інновацій, який уточнюємо, обговорюючи в ході дискусії на семінарському занятті.

Важливим є розуміння системності управління інноваціями, тому логіка побудови курсу послідовно розкриває процес: від вибору ідеї нового продукту — через пошук форми фінансування та способу організації бізнесу — до оцінювання результативності та ефективності інноваційного розвитку. Закріплюючи розуміння логіки інноваційного процесу, кожен студент протягом всього семестру самостійно виконує роботу з обґрунтування власного інноваційного проекту. Кращі проекти презентуються на занятті наприкінці семестру.

Таким чином, досвід викладання курсу «Економіка та організація інноваційної діяльності» засвідчив дієвість механізму мотивації студентів через залучення їх до співавторства, що може бути корисним і при вивченні інших дисциплін.

*Постоєнко К. І., асистент кафедри
макроекономіки та державного управління*

ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕТОДИКИ ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «МАКРОЕКОНОМІКА»

Сучасність ставить перед вищою освітою нові виклики, пов'язані з подальшим посиленням ролі особистості. Провідну роль у цьому процесі відіграють університети, покликані формувати та забезпечувати якісні зміни у підготовці висококваліфікованих фахівців.

Програма інноваційного розвитку Державного вищого навчального закладу «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана» передбачає постійне вдосконалення різних форм роботи зі студентами, зокрема, роботи в аудиторії, метою якої є підготовка конкурентоспроможних на ринку праці фахівців з економіки.

«Макроекономіка» входить до циклу дисциплін загальноєкономічної підготовки. Її засвоєння дає можливість студентам в подальшому оволодіти дисциплінами циклу професійної та практичної підготовки.

У зв'язку з цим вважаємо за можливе запропонувати деякі напрямки вдосконалення аудиторної роботи з «Макроекономіки», що, на нашу думку, дасть можливість краще вивчити зазначену дисципліну. Для цього пропонується методика, сутність якої полягає у наступному.